

A múzeum történetéből

Az Állattani Múzeumot 1945 decemberében alapította Iván Rogal, az akkor még Ungvári Állami Egyetem Biológia Karának dékánja és a Biozoológiai Tanszék vezetője, illetve Katerina Neszterenka, a múzeum első igazgatója.

Az emlősök, madarak, halak, rovarok és más állatsoportok első gyűjteményeit az addig az Ungvári, Munkácsi és Beregszászi Gimnáziumokban őrzött, illetve az ország számos tudományos intézetétől ajándékba kapott példányok alkották. Ezek a gyűjtemények igencsak hasznos segítségül szolgáltak a Biológia Kar diákjai számára a gerinces és gerinctelen állatok taxonómiájának és elterjedésének (zoogeográfájának) tanulmányozásában.

A későbbiekben a múzeum jelentősen fejlődik M. Kucserenko, E. Vlaszova, M. Kelentej, J. Matelesko, I. Kusnyir és számos más szakember odaadó munkájának köszönhetően.

A múzeumi kiállítás művészi alkotásai Boksai József, elismert ukrain festőművész munkái.

Az Állattani Múzeum fejlesztéséhez jelentősen hozzájárult Hrabár Sándor elismert természetbúvár, madárkutató és preparátor, akinek a 20. század elején alkotott, ma is egyedülálló bagoly és nappali ragadozómadár gyűjteménye több mint 200 Kárpátján és Kelet-Szlovákiában begyűjtött példányt számlál. Jelenleg Hrabár gyűjteménye kiemelkedő helyet foglal el a múzeumi kiállításban, mint az európai természettudományi örökség fontos része.

Alapítása óta az Állattani Múzeum kiállított és tudományos gyűjteménye lényegesen

gazdagodott új és már meglévő fajok példányaival egyaránt.

A múzeumi példányok begyűjtését a múzeum és a Biológia Kar kutatói, diákjai és egyéb munkatársai végezték a kaukázusi, fehér-tengeri, azerbajdzsáni, volga-medencei, aszkánia-novai és számos más vidékre szervezett felfedezőutak során. A gyűjtemények egy részét az odesszai, taskeni, kijevei, lemergi, vilnius, harkov, kisinyovés más városokban működő állattani múzeumokkal elcserélt példányok képezik.

Jelenleg a múzeum kiállított gyűjteménye több mint 5 000 tárgyat számlál, melyek három teremben tekinthetők meg. A nem kiállított, tudományos gyűjtemény több mint 150 000 rovar, halat, kételtűt, hüllőt, madarat és emlőt foglal magába.

Jelentős tudományos értékkel bír a múzeum rovartára, melynek nagy részét V. Ponomarczuk kárpátaljai futrinkagyűjteménye, H. Rosko ukrainai félfedelesszárnyúak gyűjteménye, illetve A. Hiric az Ukrán-Kárpátok szűféléivel táplálkozó entomofág rovarok gyűjteménye alkotja.

Fenállása alatt az Állattani Múzeum az egyetem kiegészítő oktatási egységéből a régió egyik legfontosabb tudományos központjává nőtte ki magát.

Kutatás

A múzeum számos munkatársa szerzett rovar- illetve madártani tudományos fokozatot, akik ma nemcsak az Ungvári Nemzeti Egyetem, de számos más ukrainai egyetem különféle tanszékein munkálkodnak oktatóként és vagy kutatóként.

A múzeum gyűjteményei számos ungvári, kijevei, lemergi, csernyivci, illetve külföldi kutatók szaktanulmánya, doktori értekezése vagy egyéb tudományos munkája alapjául szolgáltak.

Gyűjtemények

Az Állattani Múzeum gyűjteményeiben a világ minden földrészének és óceánjának állatvilága képviselve van. A látogatók számos állatfajjal találkozhatnak kiállítótermeinkben. Bemutatásra kerül többek között a kacsacsőrű emlős, a hangyászsun, a hosszúlábú kenguru, az emu (Ausztrália), a nandu (Dél-Amerika), a strucc (Afrika), különféle pingvinek (Antarktisz), a zebra, a jávorantilop, a gnú, a marabu, flamingók, kakaduk, kolibrik, afrikai trópusi rovarok, tatuk, a puma, a tukán, a kajmán krokodil, az amerikai csörgőkígyó, az észak-amerikai ökörbéka, a jávai repülőbéka, kaméleonok, teknősök, a délkelet-ázsiai repülőágama, az indiai elefánt, a bengáli tigris, a tibeti makákó, a délkelet-ázsiai királykobra, különféle róká, úszólábúak, tengeri csillagok, tengeri sünök, korallok, medúzák, Barents-tengeri és indiai-óceáni ráják, a fűrészszarja, különféle cápák, tengerimacska-alakúak, piráják, tengeri csikók, repülőhalak és sok más egyéb faj. A múzeum gazdagon mutatja be Kárpátalja állatvilágát is.

A trópusi állatok gyűjteménye szintén kiemelkedő helyet foglal el a múzeumi kiállításban. Egy jelentős bogár- és vadásztrófea (szarv) kollekción I. Laudon ungvári lakos gyűjteménye.

Szinte az összes kárpáti és kárpátaljai madárfaj képviselve van a múzeumi gyűjteményben, s a begyűjtött példányok száma továbbra is növekszik, főleg a vonulás alatt megfigyelt és begyűjtött

fajoknak köszönhetően. A múzeum látogatóinak, többek között a vadászat kedvelőinek, lehetőségük van megismerkedni a kiállított vadászható madárfajokkal is.

Az emlősök termében külön megtekintető az őslénytani gyűjtemény, mely az elmúlt korok régiókban honos gerinces állatainak maradványait mutatja be. A kiállított tárgyak között a mamut agyar, gyapjas orszavú és barlangi medve maradványokat nagy érdeklődés övezi.

Múzeumpedagógia

Az Állattani Múzeum szerepe a fiatalok ökológiai és állatismereti nevelésében felbecsülhetetlen. A múzeum minden érdeklődőnek lehetőséget biztosít a kiállítás megtekintésére. Minden évben diákok, tudósok és turisták százai látogatják meg gyűjteményünket nemcsak a régió városaiból és falvaiból, de országhatáron túlról is. A múzeum munkatársai terjesztik a természeti ismereteket a médián keresztül, gyakorlati foglalkozásokat szerveznek erdészek, iskolások és minden érdeklődő részére.

Együttműködés

A múzeum munkatársai szoros kapcsolatot ápolnak az Ukrán Tudományos Akadémia Zoológiai Intézetével (Kijev), az Ukrán Tudományos Akadémia Állami Természettudományi Múzeumával (Lemberg), az Uzsanszki Nemzeti Parkkal, a Kárpátaljai Iskolások Regionális Ökológiai és Természetbúvár Központjával, illetve számos ukrainai, szlovákiai, magyarországi, németországi és más országokban munkálkodó kutatókkal.

Az Ungvári Nemzeti Egyetem Állattani Múzeuma Kárpátalja egyik legnagyobb kincse. Látogatóinkat, akiket érdekelték a természet- és állatvédelem jövőjében, arra ösztönözzük, hogy támogassák múzeumunk fejlődését annak érdekében, hogy megőrizhessük és gazdagíthassuk értékes gyűjteményeinket a jelen és jövő nemzedékek tudományos és ökológiai nevelésére.

*Szeretettel várjuk a
múzeumban!*

Címünk:

Állattani Múzeum, Ungvári Nemzeti Egyetem

88000 Ungvár, Volosin utca, 54.

Kárpátalja, Ukrajna

Tel.: +38(0312)616650

www.lucanus.org.ua/zoomuz/index.htm

www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/museums-zoo_museum

zoo-museum@uzhnu.edu.ua

Készítették a múzeum munkatársai:

Kron Arpad

Magyar nyelvre fordította Barkaszi Zoltán

Logo tervezte: Rosolyanyk Olga

**Ukrajna Oktatási és Tudományos
Minisztériuma
Ungvári Nemzeti Egyetem**

**ÁLLATTANI
MÚZEUM**

Ungvár, 2025